



Valtiovarainministeriö

VM014:00/2014, 19.11.2014

Lausunto Valtioneuvoston hanketiedon esiselvityksraporttiluonnoksesta

Puolustusministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Yleiset havainnot

Hankerekisterin ja sen korvaavan uuden ratkaisun toiminnallisuuksille on lausunnolla olevissa asiakirjoissa kuvattu hyvin vahva ja painava tarve. Nykyinen hankerekisteri on teknologialtaan, käytettävyydeltään ja tiedon saatavuudeltaan vanhentunut eikä sen voi enää olettaa toimivan vuosia. Toiminnallisuudet on joka tapauksessa toteutettava tavalla tai toisella, jos hankerekisteriä tai vastaavaa järjestelmää ei olisi.

Tulevan palvelun tavoitteet on rajattu esiselvityksessä selkeästi: tietosisältö, organisatiot, käyttäjäryhmät, prosessirajaukset ja arkkitehtuurirajaukset.

Esiselvitystyössä on tehty paljon perusteellista selvitys- ja kuvaustyötä, varsin hyvän-tuntuisesta kohdearkkitehtuurin kuvauksesta alkaen, on tunnistettu keskeiset hanketiedon liittymäprosessit, tietovirrat, tietojärjestelmät jne.

Nykytilan kuvauksesta käy ilmi, että nykyisin tehdään paljon päällekkäistä työtä, on vaihtelevia käytäntöjä, ja useissa kohdin ei ole toimivia integraatioita.

Esiselvityksessä on tutkittu useaa eri vaihtoehtoa, ja kuvattu näille hyödyt ja haitat. Esiselvitys selkeästi nostaa esille yhden vaihtoehdon, joka parhaiten vastaa tulevalle ratkaisulle asetettuja tavoitteita. Lisäksi on kartoitettu kaikki relevantit valtiolla jo käytössä olevat tai käyttöönottovaiheessa olevat alustavaihtoehdot. Myös valtioneuvoston muut meneillään olevat kehittämishankkeet on huomioitu.

Tavoiteratkaisu sisältää selkeät rajaukset ja reunaehdot, priorisoidut ja aikataulutetut integraatiot sekä palvelun hallintamallin. Myös mahdollinen hankintamalli on jo kattavasti suunniteltu. Tavoiteratkaisun kuvaus tietojärjestelmänä on siis kaiken kaikkiaan selkeä ja kattava.

Hanketietojärjestelmän osalta tavoitellaan nopeaa, kerralla kaikissa ministeriöissä käyttöönotettavaa minimi toteutusta. Tämä tarkoittanee lähinnä hanketietojärjestelmän teknistä käyttöönottoa. Sen sijaan toiminnallinen käyttöönotto ja hyötyjen todellinen saavuttaminen ovat tavoitteina erittäin haasteellisia ja vaativat huomattavaa panostusta ja



3.12.2014

RO/Pakanen

riittävää ennakkoinformointia ja koulutusta niille henkilöille, jotka vastaavat hankkeen tai työryhmän työstä kaikissa järjestelmän käyttöönottavissa organisaatioissa. Ministeriöiden virkamiesten motivoimiseen ja sitouttamiseen järjestelmän käyttöön yhtenäisin toimintatavoin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ylläpitovastuu on hankkeista sisällöllisesti vastaavilla, ja raporttiluonnoksen mukaisesti edellytetään tiedon laadukkuutta ja riittävää yhtenäisyyttä, mikä on saavutettavissa vain hanketiedon käsittelyn yhtenäisellä valtioneuvostossa.

Tavoitteiden saavuttamista auttaisi merkittävästi se, että järjestelmä olisi käyttäjäystävällinen (esim. hakutoiminnot) niin tiedon tuottajille kuin tietoa hakevillekin.

Jatkotyössä tulisi kaiken aikaa kiinnittää huomiota siihen, että tuleva palvelu rakennetaan toimintalähtöisesti, ei tietojärjestelmäkeskeisesti. Tämä on ehdoton edellytys järjestelmän käytön vakiinnuttamiselle. Tulevasta ratkaisusta ei tule muodostua hallinnollista taakkaa sen käyttäjille.

Yksityiskohtaisia havaintoja

Raporttiluonnoksessa todetaan ohjausryhmän arkkitehtuurirajauksena ja -linjauksena, että "Hanketietoa on oltava mahdollista siirtää olemassa olevista järjestelmistä ja tarvittaessa tuottaa uudessa palvelussa." Tietojen automatisoitu siirto muista järjestelmistä hanketietojärjestelmään on erittäin kannatettavaa manuaalisen työn välttämiseksi. Tosin tämä toteutuu alkuvaiheessa vain osittain ennen valtioneuvoston yhteistä asianhallintaratkaisua. Linjauksen mukaisesti tietoa voidaan myös tuottaa hanketietojärjestelmässä, mikä edellyttää sitä, että ko. tieto on tallennettavissa yleiseen tiedostomuotoon, esim. pdf:ksi, jotta se voidaan tarvittaessa ottaa talteen asianhallintaratkaisuun. Tietojensiirron on voitava olla tarvittaessa myös manuaalinen, esim. kun on tarve tallentaa tietoa järjestelmään/järjestelmästä, johon/josta ei ole rajapintoja. (*esiselvitysraportti s. 12, 31, 42 – siirto vain rajapintojen kautta, vrt. myös havaintotaulun havainto 3*)

Käsitelmissä ei ole huomioitu liittymäprosesseja (rajapintoja ja integraatiotarpeita). (*esiselvitysraportti s. 14 käsitelmä ja s. 29 sekä havaintotaulun rivi 2.*)

Raporttiluonnoksessa on käytetty mm. käsitelmissä termiä metadata. Pitäisikö se korvata termillä metatieto, jota on viime aikoina käytetty useammin julkishallinnon piirissä?

Hanketiedon hallinnan kehittämisvaihtoehdon 2 kohdalla on mainittu merkittävä haitta – hanketiedon manuaalinen ylläpito lisääntyy, kun nykyisten järjestelmien (asianhallinta ja verkkojulkaisu) väliset integraatiot eivät enää toimi ja toisaalta yhteinen julkaisulusta ja valtioneuvoston yhteinen asianhallintajärjestelmä eivät ole vielä käytössä. (*esiselvitysraportti s. 21-23*)

Raporttiluonnoksessa todetaan, että strategiat, selonteot ja valtioneuvoston linjaavat asiakirjat eivät muodosta prosessia, vaikkakin ovat keskeinen osa hanketietojärjestelmän kokonaisuutta. Tämä on todettu ilmeisesti vain hanketietojärjestelmän näkökulmasta, sillä muutoin strategiat ja selonteot valmistellaan tiettyjen prosessien mukaisesti. (*s. 29*)



RO/Pakanen

3.12.2014

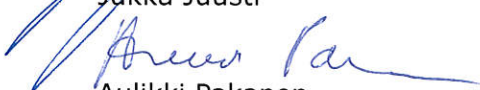
FI.PLM.2014-6347
1865/00.01.08/2008

Kuvauksissa ja rajauksissa erittäin selkeästi todetaan, että kyseessä ei ole hankesalkukujärjestelmä tai hankehallintajärjestelmä - miksi kuitenkin integraatiokuvauksissa on lisätty 3. vaiheeseen välttämättömäksi priorisoitu Kieku-integraatio (toteumatieto http, kustannukset)? (*esiselvitysraportti s. 45*)

Ylijohtaja


Jukka Juusti

Tietopalvelupäällikkö


Aulikki Pakanen

Liitteet Havaintotaulu
Jakelu Valtiovarainministeriö
Tiedoksi PLM ROTI